

Doc. PhDr. Pavel Prunner, CSc

Soudní znalec obor **Školství a kultura** odvětví : *psychologie*

Specializace“ psychologie dětí a mládeže

psychologie rodiny a výchovy

obor **Zdravotnictví** - odvětví *psychiatrie*

(psychologie klinická dětí a dospělých)

Katedra forenzní psychologie Právnické fakulty

Katedra psychologie Pedagogické fakulty ZČU

SOUDNĚ ZNALECKÝ POSUDEK Z PSYCHOLOGIE

**Ve věci : Posouzení pořadu „Dámský klub“ vysílaného dne 1.3.2013
v čase od 10.00 do 12.00 hodin na programu Frekvence 1,
z hlediska možného ohrožení psychického, fyzického či
mravního vývoje dětí a mladistvých.**

V Plzni dne 26. 4. 2013

Obsah posudku :

	str.
1. Zadání posudku	3
2. Vlastní psychologická zjištění	4
3. Závěr a posudek	13
4. Znalecká doložka	16

1. Zadání posudku

S o u d n ě z n a l e c k ý p o s u d e k v posouzení pořadu „Dámský klub“ vysílaného dne 1.3.2013 v čase od 10.00 do 12.00 hodin na programu Frekvence 1, z hlediska možného ohrožení psychického, fyzického či mravního vývoje dětí a mladistvých.

Znalcem byl na základě žádosti „Rady pro rozhlasové a televizní vysílání“ ze dne 12.3..2013 osloven a posudek vypracoval Doc.PhDr. Pavel Prunner, CSc , vedoucí katedry forenzní psychologie Právnické fakulty a docent katedry psychologie Pedagogické fakulty ZČU v Plzni. Jeho úkolem bylo vyslechnout pořad „Dámský klub“ vysílaný dne 1.3.2013 v čase od 10.00 do 12.00 hodin na programu Frekvence 1, provést odborný rozbor a vyjádřit se k následujícím okruhům otázek a problémů :

1. Zda pořad „Dámský klub“ vysílaný dne 1.3.2013 v čase od 10.00 do 12.00 hodin na programu Frekvence 1 může ohrozit psychický, fyzický či mravní vývoje dětí a mladistvých?
2. Na základě provedeného odborného rozboru specifikovat konkrétní mediální obsahy v předmětném pořadu ohrožující psychický, fyzický či mravní vývoje dětí a mladistvých (jejich vývojový potenciál).
3. Jaké skupiny dětí či dospívajících jsou předmětným pořadem ohroženy a s jakými možnými důsledky?
4. Necht' znalec uvede další skutečnosti, které považuje za důležité?

2. Vlastní psychologická zjištění

Znalec po pečlivém vyslechnutí pořadu „**Dámský klub**“ vysílaném dne 1.3.2013 v čase od 10.00 do 12.00 hodin na programu **Frekvence 1**, a po prostudování odborné literatury konstatuje, že otázky zadané znalci je nutné nejprve řešit z obecně vývojového a pedagogicko psychologického hlediska a poté je nutné přistoupit k specifickému posouzení vlastního materiálu, který je předmětem znaleckého posouzení.

Z ontogenetického a pedagogicko psychologického hlediska je nutné konstatovat, že každý sdělovaný text vykazuje schopnost působit jako nástroj umožňující navodit negativní či pozitivní stavy u osob, kterým je prezentován. Míra ovlivnění konkrétní osoby či skupiny osob je závislá na řadě aspektů. Ty je možné rozdělit na aspekty týkající se:

- a) charakteru subjektu, na který je působeno (konkrétní osoba či skupina osob - s přihlédnutím k věku osloveného subjektu, podoby původního postoje k danému verbálnímu obsahu před konkrétním „oslovením“ apod., který je vytvořen na základě předcházejících sdělených informací či osobních zkušeností různou měrou s nimi konfrontovaných)
- b) konkrétního sdělovaného verbální obsahu
- c) formě a způsobu sdělení konkrétního verbální obsahu
- d) „formativní možnosti“ těch, kteří jsou nositeli verbálního obsahu (včetně prestiže těchto osob)
- e) atmosféry, ve které je konkrétní obsah sdělován (včetně reakce dalších osob, které jsou konkrétním verbálním obsahem osloveny)

Budeme-li z výše uvedených psychologických hledisek analyzovat jednotlivé aspekty ovlivňující efekty působení verbálního obsahu nějakého sdělení, pak je nutné konstatovat:

Z psychologického hlediska je velmi významným aspektem ovlivňujícím efekt konkrétního verbálního dopadu na psychiku konkrétního člověka (včetně vlivu na jeho psychický vývoj) je charakter

daného subjektu, a to jak jednotlivce, tak i skupin z pohledu struktury psychické variability, z hlediska kvality kognitivních procesů, z hlediska věku, předem získaných vědomostí a osobních zkušeností apod.

V případě aspektů týkajících se struktury psychiky konkrétního jedince rozhoduje o efektu působení řada osobnostních charakteristik, kde své sehrává např. velikost emocionální stability, míra sugestibility, kvalita vykrystalizovaného „SELFSENTIMENTU“, senzitivita na dosažený sociální status, potřeba na sebe upozornit, tendence k výstřednosti, sklony k hysterii, velikost „afektotýmie“, velikost osobnostní vyzrálости apod.. Konkrétní intenzita jednotlivých osobnostních charakteristik vyúsťující v určitou specifickou osobnostní konfiguraci, která pak rozhoduje o podobě ovlivnění konkrétním verbálním sdělením.

Z hlediska kvality kognitivních procesů je nutné upozornit hlavně na kvalitu mentálního potenciálu a na to navazující velikost využití. Míra ovlivnitelnosti daného subjektu narůstá nepřímě úměrně s kvalitou mentálního potenciálu. Čím je nižší velikost mentálního potenciálu i nižší celková kvalita mentálních procesů, tím je větší efekt dopadu verbálních obsahů na daného jedince. Stejně tak čím je mentální potenciál vývojově více „negativně limitován“ pro přijetí konkrétní informace, tím větší je možnost zapůsobit na jednání daného jedince (daný jedinec je více ovlivnitelný). Jinými slovy je možné konstatovat, že jedinci nacházející se v určitém vývojovém stupni jsou více a snáze ovlivnitelní v porovnání s jinými stádii psychického vývoje (například pro určitý druh verbálních podnětů jsou více ovlivnitelné mladší děti než děti starší a pro jiné je tomu zase naopak).

V případě věkového aspektu tudíž platí nepřímá úměra. Z psychologického hlediska neplatí, že čím patří jedinec do nižší věkové kategorie, tím je možno dosáhnout pomocí verbální manipulace většího efektu a lze více daného jedince „přimět“ k vytvoření určitého názoru či životního postoje.

Pro ovlivnitelnost člověka je velmi důležitý základní postoj, který k danému „tématu“ konkrétní jedinec zaujímá před vlastním záměrným či spontánním působením. V případě, že se daný jedinec setkává s „předkládanou problematikou“ poprvé a je názorově či postojově

„čistý“¹, pak je jeho ovlivnění výrazně lehčí než u těch, kteří jsou již postojově „zformováni“². U jedinců postojově „čistých“ se jedná o základní postojové „nasměrování“, které je za určitých podmínek často poměrně jednoduché. Relativně velmi jednoduché je také ovlivnění těch osob, které sice ještě nejsou postojově „vyhraněny“, ale jsou určitým způsobem shodně mírně naladěny se „směrem“ prezentovaných verbálních obsahů³ (například dospívající s prvními zkušenostmi z verbálně prezentovaných oblastí).

Relativně velmi obtížné je ovlivnění těch, kteří jsou již názorově „ucelení“, a to zvláště tehdy, jsou-li názorově vnitřně „konzistentní“. „Tam, kde je postoj vnitřně konzistentní a jednotlivé složky postoje spolu konsonují (kognitivní, konativní a emotivní složka mají stejnou polaritu), tak je postoj více odolný vůči případným změnám“⁴. V případě, že je ucelený postoj „polaritně“ opačně laděný, než jsou verbálně sdělované obsahy, pak se jedná o postojovou změnu „inkongruentního“ charakteru a dosažení této změny je v praxi velmi obtížné. Ve většině případů mohou inkongruentní změny dosáhnout jen osoby, vůči kterým ovlivňovaná osoba zaujímá specifický postoj⁵. Vytvořený postoj daného jedince se velmi silně promítá do způsobu, jakým jsou přijímány přicházející informace a často vytváří velmi silnou selekci⁶.

Z ontogenetického hlediska je tudíž patrné, že sdělovanými verbálními obsahy jsou více a lehčeji ve svém vývoji ovlivňovány osoby, které se hodnotově a postojově utvářejí (například děti a dospívající mládež) než osoby již v dané problematice dostatečně informované a postojově „vyhraněné“.

V případě, že je prezentovaný obsah dostatečně jednoduchý a zvláště tehdy, je-li během expozice několikrát opakován, dochází k jeho lepšímu uložení ve vědomí či podvědomí jedince, který je danému působení vystaven. Z psychologického hlediska je „infikace sdělovaným

¹ Nemá na předkládanou problematiku žádný názor a nebo jeho názor není prozatím dostatečně „ucelený“, případně je-li tento jedinec postojově neutrální a je díky tomu v daném okamžiku k předkládaným informacím zvýšeně „benevolentní“, pak je v daném případě vytvářena možnost relativně velmi snadného ovlivnění.

² Jde např. o osoby dospělé, psychosociálně vyzrálé s dostatečnou mírou získaných poznatků a osobních zkušeností.

³ V případě takového postojového ovlivňování se jedná o postojovou změnu kongruentního charakteru. Blíže: Prunner, P.: Kapitoly ze sociální psychologie pro právníky. Plzeň 2000, str. 60.

⁴ Blíže: Prunner, P.: Kapitoly ze sociální psychologie pro právníky. Plzeň 2000, str. 61.

⁵ Blíže: Prunner, P.: Psychologie pro právníky, Dobrá Voda 2003, str. 202.

⁶ Blíže: Festinger, L.: A theory of cognitive dissonance. New York 1957. Případně Homola, M.: Motivace lidského chování. Praha 1972.

obsahem“ u daného jedince samozřejmě účinnější v případě, že je nositelem sdělovaného obsahu osoba například s vysokým sociálním statusem či osoba mediálně známá.

Velikost dopadu verbálně prezentovaného obsahu do tvorby či ovlivnění kognitivní a behaviorální roviny postojů daného jedince následně pak se projevující v jeho názorech a vlastním chování se zvyšuje v okamžiku, kdy je prezentovaný obsah spojován s tématy, která jsou pro osloveného jedince „přitažlivá“. Mezi aspekty mající velmi silný dynamogenní vliv a jsou současně i pro některé věkové kategorie zvýšeně přitažlivé (, a to zvláště v některých vývojových obdobích) patří kromě jiného všechna témata, která jsou v různé rovině „tabuizována“ (do této kategorie samozřejmě patří i sexualita).

„Svůj podíl“ ovlivňující dopad názorů, myšlenek, ale i pouhých slov do jednání člověka mají i konkrétní osoby, které jsou jejich nositeli. Vliv nositelů určitých ideí, ale i jednotlivých výroků se zvyšuje v okamžiku, kdy dané osoby mají určitou „osobní prestiž“. O účinku prestiže na jednání člověka velmi výstižně hovoří např. Le Bone : „Prestiž je ve skutečnosti jakási moc, kterou má nad naším duchem jedinec, dílo nebo idea. Tato moc ochromuje všechny naše kritické schopnosti ... Zvláštností prestiže jest především to, že nám brání viděti věci tak, jak ve skutečnosti jsou a že ochromuje naše úsudky...“⁷.

Ve společnosti se vyskytují jedinci, kteří se vůči svému okolí prezentují jako osoby, které mají velkou osobní prestiž. Na získání prestiže se mohou podílet jejich schopnosti, jejich vědomosti či dovednosti, ale také to, že se pohybují v prostředí, které jim prestiž dodává (např. se pohybují na veřejnosti nebo např. pravidelně vystupují v médiích). Osobní prestiž nemusí mít pouze „velké a slavné osobnosti“. V určitých teritoriích či specifických oblastech se mohou vyskytovat osoby s velkou osobní prestiží, která má značně „specifickou působnost“. O vlivu dané osobní prestiže rozhodují hodnoty⁸, které „vyznávají“ osoby v dané oblasti (sociálním seskupení).

V případě, že některé osoby „specificky“ preferované hodnoty „představují“ a jsou jejich aktivními nositeli, pak mohou získat v daném

⁷ Blíže: Le Bone, G.: Psychologie davu. Praha 1946, str. 88-89.

⁸ S významem hodnot pro konkrétní jednání člověka se lze podrobně seznámit např. vdle Prunner, P.: Výzkum hodnot. Plzeň 2002.

okolí velkou osobní prestiž⁹. Takovéto osoby se pak pro svém okolí stávají nejruznějším vzory, idoly.

Lidé se pak s osobami, které mají dostatečnou osobní prestiž, názorově, činnostně i emocionálně identifikují. Řečeno slovy sociálně psychologické terminologie, jejich postoje se v rovině kognitivní, behaviorální i emocionální vzájemně stále více sbližují a tyto osoby pak nad lidmi, jenž slyší jejich názory získávají značnou formativní moc¹⁰.

Ontogenetický vývoj jedince v sobě zahrnuje také proces „socializace“. Jde o proces zejména sociálního učení, který se uskutečňuje od nejranějšího věku dítěte v jeho stycích se sociálním okolím¹¹. Jedná se o velmi komplexní proces přeměn probíhající celý život, při kterém kromě jiného dochází k budování hodnotově normativních vzorců promítajících se do konkrétního jednání daného jedince.

Vzhledem k tomu, že sociální mechanismy socializace (sociálního učení) se realizují na principech nápodoby, identifikace, návodu a poučení“ je nutné si uvědomit, kdo se v daném procesu stává ovlivňujícím subjektem, který probíhá na bázi spontánního či záměrného působení. K spontánnímu ovlivnění většinou dochází na základně podnětů, kterým je jedinec vystaven v běžném všedním životě. K záměrnému formování jedince pak dochází za situace, kdy se někdo či něco snaží „záměrně vychovávat“.

V případě spontánního působení se zdrojem ovlivnění stávají hlavně nejruznější „vzory“. Ty pak často ani netuší, jaký mají přímý vliv na populaci, která má možnost monitorovat jejich jednotlivé konkrétní reakce. Mezi vzory s velmi výraznou dynamogenní silou s velkým formativním účinkem bezesporu patří osoby, které se pohybují v médiích. Tyto osoby pak bez toho, že by si mnohdy dostatečně uvědomovaly míru svého přímého vlivu na populaci, která má možnost sledovat jejich konání (včetně pronášených výroků), prezentují produkci nepodporující tvorbu adaptivních (sociálně vhodných) vzorců chování u té části populace, která je prozatím v určitém stádiu svého psychosociálního vývoje.

⁹ V řadě případů se setkáváme na určitých územích, v určitých oborech, konkrétních sociálních seskupeních s osobami, které vyvolávají u druhých osob nejen zvýšený zájem, ale i velkou úctu. Lidé se těmito osobám často přizpůsobují, vnějškově i názorově se s nimi identifikují, nechají se jimi velmi silně ovlivňovat a často i řídit.

¹⁰ Blíže: Prunner, P.: Kapitoly ze sociální psychologie pro právníky. Plzeň 2000.

¹¹ Blíže Nakonečný, M.: Sociální psychologie. Praha 1999. Jde o proces zejména sociálního učení, který se uskutečňuje od nejranějšího věku.

Z hlediska ontogeneze lidské psychiky je proto nutno v některých případech doporučovat u spontánně působících socializačních zdrojů selektivní přístup s tím, že je potřebné snížit možnost přímého vlivu na celé spektrum populace a jako vhodné se jeví snížení pravděpodobnosti možnosti přímého kontaktu s tou částí populace, která je ve stádiu svého psychosociálního vývoje, a to v případě, že se objevuje možnost rizika narušení zdravé adaptivní geneze. V daném případě nelze tato opatření vnímat jako nežádoucí „cenzuru“. Případná omezení je nutno chápat jako kroky, jejichž snahou je nevystavovat vyvíjející se část populace podnětům, které nejsou v souladu s vývojovým stádiem, ve kterém se v daném okamžiku nacházejí.

Budeme-li se například opírat o názory významné kapacity v oboru psychologie pana profesora Vladimíra Smékala¹², pak ve vývoji osobnosti představuje stáří 4-7 let období „raného dětství“, kde probíhají rané sexuální hry. Ve „středním dětství“ (8-12let) se v rámci aplikovaných témat má na základě promyšlené, záměrné a systematicky vedené stimulace uskutečňovat základ „sexuální výchovy“. V období, které nazývá „počátkem dospívání“ (13-17let) se pak začínají vytvářet první sexuální vztahy, které na základě vlastních zkušeností zprostředkovávají získávání dalších informací z této oblasti. Z pohledu socializace pak nadměrná akcelerace či naopak retardace ve způsobu získávání informací vztahujících se k psychosexuálnímu vývoji daného jedince se stává latentním nebezpečím, které může negativně ovlivnit jeho další život.

V případě, budeme-li analyzovat vlastní materiál, který je obsahem verbálních sdělení (pronášených komentářů a v pořadu citovaných zaslaných SMS) v jednotlivých výše uvedených obecně platných psychologických aspektech, pak je nutné konstatovat následující:

Vzhledem k charakteru populace, která se v dané době (10.00-12.00 hod.) účastní dané rozhlasové produkce je možné s dostatečnou pravděpodobností konstatovat:

Pravděpodobnost, že se mezi účastníky výše uvedeného rozhlasového pořadu nacházejí osoby, které jsou zvýšeně ovlivnitelné na základě verbálních projevů jim směřovaných, je velmi značná (výrazně nadprůměrná). V nezanedbatelném procentu se v době od 10.00-12.00hod. mezi posluchači radia nacházejí jedinci, kteří se prozatím ještě nenacházejí na stupni psychosexuálního vývoje, který by umožňoval

¹² Smékal, Vl.: Pozvání do psychologie osobnosti. Brno 2002, str. 403.

vyslechnutí rozhlasové produkce, která vykazuje naprosto jednoznačně sexuální tematiku určenou pouze osobám dostatečně psychosexuálně „vyzrálým“.

Na základě analýzy obsahu výroků (sdělovaných komentářů a prezentovaných SMS) je možné konstatovat, že doba vysílání pořadu od 10.00-12.00hod. zvyšuje pravděpodobnost výskytu posluchačů, u kterých v případě monitorování sdělovaných výroků (výroků vztahujících se k označování dámského přirození) a prezentovaných obsahů (všech sdělení „popisujících“ podobu dámského přirození či výroků „k něčemu dámské přirození připodobňující“) dojde k vystavení podnětům, které mohou v řadě případů i signifikantně negativně zapůsobit.

Kvalitu efektu negativního působení, a to jak ve smyslu hloubky či intenzity ovlivnění v daném konkrétním případě nelze jednoznačně stanovit vzhledem k možné velké věkové variabilitě oslovené populace a dále pak hlavně u starší dospívající mládeže s ohledem na velkou variabilitu psychické struktury a značnou rozdílnost v individuálních zkušenostech z oblasti sexuality. Současně se ale lze domnívat, že není možno v případě „oslovených“ osob s potřebnou pravděpodobností vyloučit ovlivnění významně narušující jejich vývoj, což je zároveň nutné kvalifikovat jako svým způsobem stimulaci ohrožující jejich psychosexuální genezi.

Tvrzení, že se jedná o mediální obsahy u kterých nelze s potřebnou pravděpodobností jednoznačně vyloučit možnost latentního narušení či ohrožení potenciálu populace dětí a dospívající mládeže, kromě jiného vychází z odborného posouzení, že se jde o verbální produkci, která je naprosto nevhodná pro posluchače z řad dětí a dospívající mládeže a že není přípustné takovéto pořady produkovat v době, kdy je mohou monitorovat dokonce i velmi malé děti.

Na základě provedeného rozboru je možno vyslovit konstatování, že i přes skutečnost, že terminologie používaná v pořadu neobsahuje výrazy „nepovolené“ (v jiných pořadech nahrazované „pípáním“), přesto je nutno terminologii používanou k označování dámského přirození považovat za značně nevhodnou (vzhledem k tématickému zaměření celého pořadu). S ohledem na potenciální posluchačské spektrum, (které je nutno předpokládat vzhledem k době vysílání) se z pedagogicko psychologického hlediska jeví jako naprosto nevhodné a dokonce nepřípustné obsahové zaměření pořadu, které se soustřeďuje na zjišťování

představ mužů na podobu dokonalého dámského přirození. Výroky typu: „Jak podle vás vypadá dokonalá buchticka, dokonalá pipinka“ nebo „Jak vypadá vaše žena tam dole“ nelze považovat za vhodné pro prezentaci v médiích v době, kdy mohou poslouchat pořad děti v „raném“ či „středním“ dětství, neboť v této době je nutno o těchto tématech s dětmi hovořit diametrálně naprosto odlišným způsobem, než jaký je prezentován v předmětném pořadu.

Jako naprosto nepřipustné však lze pro všechny „dětské“ věkové kategorie (včetně prof. Smékalem označované kategorie „počátek dospívání = 13-17let“) v předmětné době považovat prezentování výroků, že „nějaký muž“ za ideální dámské přirození považuje: „... vyholenou s pysky ven“.

Stejně tak je nutno vzhledem k výše uvedeným „teoretickým premisám“ vztahujícím se k riziku zvýšené ovlivnitelnosti a následnému latentnímu nebezpečí narušení procesu socializace v oblasti psychosexuální geneze části dospívající populace jeví jako nevhodné, když se v předmětné době dospívající posluchači dovídají o tom, že si komentující ženy: „vzájemně ukazují buchticky a že si je vzájemně znají“.

Z pohledu nutnosti spontánně (natož záměrně) nenarušovat optimální psychosexuální vývoj dětí a dospívající mládeže se jeví jako naprosto nevhodná prezentace, kdy v pořadu vysílaném v době od 10.00 do 12.00 hodin je celému posluchačskému spektru vyhlašována vítězná SMSka posluchače Michala mající znění „Nejkrásnější je ta, která mi dá a je jenom moje.“

Z pedagogicko psychologického hlediska je nutné si připomenout, že forma a obsahové ladění pořadu vysílaného v době, kdy mohou produkci sledovat i děti a dospívající mládež (totéž platí například v případě gerontů) by měly v některých specifických tématech (kam je rozhodně nutno zařadit i témata se sexuální tematikou či sexuálně laděným podtextem) respektovat vývojová specifika potenciálních posluchačů. Z pedagogicko psychologického hlediska není vhodné sexuální tematiku tabuizovat. Z pohledu psychosexuálního vývoje je tabuizování sexuality stejně škodlivé jako její vulgarizace či nadměrná akcelerace. Při sexuální výchově je však nutné si uvědomit, že z pohledu psychosexuálního vývoje je vhodné volit formu a způsob prezentace respektující vývojová specifika dané věkové kategorie a tomu pak

podřídít i sdělovaný obsah. V oblasti zasvěcování do podstaty lidské sexuality navíc nelze celoplošně oslovovat populaci bez možnosti sledování, kdo je působení daného tématu vystaven.

Na základě provedeného rozboru se lze z psychologického hlediska domnívat, že pořad vysílaný na Frekvenci 1 dne 1.3.2013 v době od 10.00-12.00 hod. „Dámský klub“ se svým obsahovým zaměřením a terminologií v něm užívanou prezentoval spíše v podobě „Erotického dámského klubu“, což tento pořad svým způsobem kontraindikuje pro prezentaci ve vysílacím čase umožňujícím oslovovat celou populaci – včetně populace dětí a dospívající mládeže. Z pedagogicko – psychologického hlediska je tudíž analyzovaný konkrétní pořad naprosto nevhodný pro zařazování v době, kdy byl vysílán, neboť obsahoval informace představující reálné nebezpečí narušení či negativního ovlivnění psychosexuálního vývoje dětí a dospívající mládeže.

Z pedagogicko – psychologického hlediska je potřebné vysílat pořad v době, kdy se snižuje pravděpodobnost možnosti, že se spontánně stane objektem vysílání (posluchačem) ta věková část populace, pro kterou není pořad určen.

Vzhledem k vysoké pravděpodobnosti, že si daný pořad najde své „vděčné posluchače“ se jeví jako vhodnější takovýto pořad umístit do časového prostoru, kdy bude snížena pravděpodobnost oslovení věkové kategorie, pro kterou je nevhodný (po 22.00 nebo dokonce 24.00 hodině), případně zařadit na „rozhlasový kanál“, který bude celý takto laděn a posluchač si jej bude nucen záměrně vyhledat.

3. Závěr a posudek

Znalec po vyslechnutí pořadu „Dámský klub“ vysílaný dne 1.3.2013 v čase od 10.00 do 12.00 hodin na programu Frekvence 1, po studiu odborné literatury vztahující se k řešenému posudku dospěl k následujícímu závěru, ve kterém odpovídá na otázky Rady pro rozhlasové a televizní vysílání takto :

ad I. Na základě komplexního posouzení všech získaných údajů je možné konstatovat, že pořad „Dámský klub“ vysílaný dne 1.3.2013 v čase od 10.00 do 12.00 hodin na programu Frekvence 1 nemůže ohrozit fyzický vývoj dětí a mladistvých. V oblasti psychického a morálního vývoje nelze jednoznačně stanovit stupeň ohrožení, neboť případný dosažený nežádoucí efekt bude značně variabilní, a to s ohledem na věková specifika platící pro daného konkrétního jedince, který bude výše uvedeným pořadem „osloven“ a dále pak s ohledem na podobu struktury psychické variability osobnosti daného konkrétního jedince, ve vazbě na způsob výchovy, kterému je vystaven, a nelze v neposlední míře opomenout ani jeho individuální vědomosti či zkušenosti z oblasti sexuality s přihlédnutím ke konkrétně dosaženému stupni psychosexuální vyzrálosti. S ohledem na výše uvedené je však nutno současně konstatovat, že nelze s potřebnou pravděpodobností jednoznačně vyloučit, že by i při jednorázovém monitorování pořadu nemohlo dojít k narušení případně k ohrožení psychického či mravního vývoje konkrétního dítěte či dospívajícího mladistvého ve smyslu negativního ovlivnění do té doby záměrně koncipované primární psychosexuální geneze. Na základě komplexního posouzení všech získaných údajů je nutné konstatovat, že nelze s potřebnou pravděpodobností vyloučit, že u některých dětí i u některých mladistvých může vyslechnutí celého pořadu či jeho některých pasáží negativně zapůsobit na další psychosexuální vývoj. Toto nelze s potřebnou pravděpodobností zvláště vyloučit například při zvýšené senzitivitě konkrétního dítěte na tuto

oblast s tím, že nelze vyloučit vznik psychického traumatu s blíže nespecifikovatelnou dobou působení.

ad 2. Na základě provedeného odborného rozboru lze konstatovat, že veškeré v předmětném pořadu vyslovované komentáře mající sexuální podtext či „citované SMSky“ se sexuálním podtextem svým sdělovaným obsahem narušují a svým způsobem tak i částečně ohrožují psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých (jejich vývojový potenciál). Jako příklad lze uvést všechny výroky, které se vztahují k popisování „podoby dokonalého dámského přirození“. Např. „... vyholená s velkými pysky“. Nebo vyhlašování vítězné SMSky: „Nejkrásnější je ta, která mi dá a je jenom moje“. Verbální sdělení takového obsahu mají vysoce selektivní charakter z pohledu posluchačské veřejnosti a nelze takovýmto podnětům vystavit tu část populace, která se nachází v jakémkoliv stádiu tvorby postojů k otázce sexuality s tím, že i při jednorázovém vystavení nelze s potřebnou pravděpodobností vyloučit možnost narušení geneze některé z postojových rovin u některého z „nedospělých“ náhodných posluchačů.

ad 3. Na základě provedeného odborného rozboru lze konstatovat, že obsahové zaměření, používaná terminologie, forma prezentace informací se sexuální tematikou naprosto neodpovídá specifickým požadavkům na způsob sdělování takto laděných informací kategorii dětí či kategorii dospívající mládeže. Obsahové zaměření, používaná terminologie a forma prezentace jsou určeny určité části dospělé populace, u které lze předpokládat již vytvořené postojové nasměrování, které nevyvolá u daného jedince signifikantní změny a svým způsobem pozitivně osloví hlavně ty posluchače, kteří postojově konsonují se způsobem komunikace, která je v pořadu prezentována. Pro oslovení populace dětí a dospívajících je však způsob komunikace uplatňované v předmětném pořadu naprosto nevhodný. V případě malých dětí (kategorie „rané dětství“)

dochází v předmětném pořadu k sdělování řady údajů, které neodpovídají jejich kognitivnímu potenciálu, vyvolávají u nich „informační zmatek“ a navozují u nich naprosto nežádoucí stavy hlavně v oblasti kognitivní roviny vytvářejících se postojů. U takto malých dětí může registrace obsahů verbálních sdělení ostře disonovat se způsobem aplikované rodičovské výchovy a získání informací způsobem, jak jsou prezentovány v předmětném pořadu může negativně ovlivnit do té doby uplatňované „výchovné postupy“. U starších dětí (kategorie „střední dětství“) a dospívajících (kategorie „počátek dospívání“ mohou sdělované informace kromě „informačního zmatku“ a navození nežádoucích stavů ještě vyvolat nežádoucí „akceleraci“, pro kterou nejsou často psychosexuálně připraveny. Zvláště pak u kategorie dospívajících může v některých případech při opakovaném sdělování takto laděných informací docházet k utváření nevhodných a nežádoucích postojů k sexualitě, a to nejen v rovině kognitivní (např. ve způsobu komunikace), ale i v rovině behaviorální (specifickému způsobu chování vůči sexuálnímu partneru) a nelze v některých případech vyloučit i zasažení roviny emocionální.

- ad 4. Na základě provedeného odborného rozboru se lze z psychologického hlediska domnívat, že pořad vysílaný na Frekvenci 1 dne 1.3.2013 v době od 10.00-12.00 hod. „Dámský klub“ se svým obsahovým zaměřením a terminologií v něm užívanou prezentoval spíše v podobě „Erotického dámského klubu“, což tento pořad svým způsobem kontraindikuje pro prezentaci ve vysílacím čase umožňujícím oslovení celé populace. Z pedagogicko – psychologického hlediska je potřebné vysílat pořad v době, kdy se snižuje pravděpodobnost možnosti, že se spontánně stane objektem vysílání (posluchačem) ta věková část populace, pro kterou není pořad určen (např. po 22.00 nebo dokonce 24.00 hodině), případně zařadit na „rozhlasový kanál“, který bude celý takto laděn a posluchač si jej bude nucen záměrně vyhledat.

4. Znalecká doložka :

*Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím
Krajského soudu v Plzni ze dne 14.12.1983*

*č.j.Spr. 4718/83 pro obor **Školství a kultura** - odvětví:psychologie*

*pro obor **Zdravotnictví** - odvětví:psychiatrie ,*

psychologie klinická-děti a dospělých

*Znalecký úkon je zapsán pod poř. čís. **387/13** znaleckého deníku .*

*Znalečné a náhradu ost. výdajů účtuji podle připojené likvidace na
základě dokladů čís. **387/13** .*

